

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/89/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712208042
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8712208042.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu Profidebt Slovakia, s. r. o., so sídlom Mliekarenská 10, Bratislava, IČO: 35 925 922, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, proti žalovanému T. L., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom I. XXX/X, W., zastúpeného v konaní opatrovníkom pre konanie T. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XXX/X, W., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, Košice, IČO: 42 247 268, zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom v Košiciach, Baštová 2, o zaplatenie 925,56 Eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad z 08. 02. 2013 č. k. 17C 170/2012-72, takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok okrem výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a v rozsahu zrušenia v r a c i a v e c súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Žalobca sa v predmetnej veci domáhal zaplatenia 925,56 Eur s príslušenstvom. Do konania vstúpil vedľajší účastník a namietal premlčanie.

Okresný súd Poprad (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 92,97 Eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,67 Eur od 01. 04. 2008 do zaplatenia, zo sumy 0,07 Eur od 01. 03. 2008 do zaplatenia, zo sumy 19,92 Eur od 03. 05. 2008 do zaplatenia, zo sumy 34,31 Eur od 31. 01. 2008 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 10 Eur splatných vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia s tým, že omeškanie so zaplatením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol, žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba je dôvodná v časti uplatneného tzv. hovorného vo výške 92,97 Eur. Žalovaný využíval služby spoločnosti Telefónica 02 Slovakia, s. r. o., pričom nezaplatil spoločnosti dodávajúcej služby cenu za poskytované služby. Preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy titulom hovorného a z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie žalovaného v zmysle § 160 ods. 1 O. s. p. mu povolil priznanú sumu zaplatiť v mesačných splátkach po 10 Eur pod hrozbou straty výhody splátok. Z priznanej sumy súd zaviazal žalovaného aj na uplatnený úrok z omeškania v súlade s ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a s ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Za prvý deň omeškania pri jednotlivých uplatnených nárokoch súd považoval deň nasledujúci po splatnosti vystavených faktúr spoločnosťou Telefónica 02 Slovakia, s. r. o., právneho predchodcu žalobcu. Súd v prevyšujúcej časti nárok o uplatnenú zmluvnú pokutu zamietol, keď dospel k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute obsiahnuté v dodatku k zmluvám o pripojení z 12. 12. 2007 sú absolútne neplatné. Uzatvorené zmluvy o pripojení majú charakter spotrebiteľských zmlúv, na ktorý zmluvný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia

Občianskeho zákonníka. Dohodnuté zmluvné podmienky v dodatkoch vo výške 427,98 Eur a 404,63 Eur sa žalovaný zaviazal uhrádzať ako zmluvnú pokutu v prípade porušenia niektorej z povinností uvedených v dodatkoch. Súd dojednanie o zmluvnej pokute považoval za neprimerané v rozpore s čl. 6 bod. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS a v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Dohodnutá zmluvná pokuta je neprimerane vysoká, navyiac, určený rozsah zmluvnej pokuty je neurčitý, môže byť poskytovateľom zneužitý aj pri zanedbateľnom porušení povinností spotrebiteľom.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Žalovaný mal prevažný úspech v konaní, náhradu konania si neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal. Súd nepriznal náhradu trov konania ani vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného napriek tomu, že úspech vo veci na strane žalovaného bol prevažný, pretože vedľajší účastník si náhradu trov konania neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník. Uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z neúplne zisteného skutkového stavu. Vedľajší účastník ešte dňa 13. 09. 2012 podal vo veci vyjadrenie k žalobnému návrhu, v ktorom vzniesol námietku premlčania a žiadal žalobu zamietnuť. Uvedené podanie vedľajšieho účastníka bolo omylom pripojené k inému spisu, k sp. zn. 17C 171/2012, a preto súd na námietku premlčania vedľajšieho účastníka neprihliadol. Poukázal na ust. § 93 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého vedľajší účastník má rovnaké procesné práva ako (hlavný) účastník. Uvedené ustanovenie umožňuje vedľajšiemu účastníkovi urobiť v konaní pred súdom všetky procesné úkony, ktoré môže urobiť hlavný účastník s výnimkou dispozície s konaním a s výnimkou tých úkonov, ktoré by boli v rozpore so záujmom hlavného účastníka. Podanie námietky premlčania nie je dispozíciou s konaním a nie je v rozpore so záujmami hlavného účastníka. Preto je vedľajší účastník oprávnený takýto úkon uskutočniť. S poukazom na uvedené navrhol, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a zaviazal žalobcu uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového a trovy odvolacieho konania.

Žalobca k podanému odvolaniu uviedol, že ho v celom rozsahu považuje za nedôvodné a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Pred súdom prvého stupňa námietka premlčaná vznesená nebola a vedľajší účastník ani nie je oprávnený na takýto hmotnoprávny úkon. Vznesenie námietky premlčania nie je procesným úkonom. Vedľajší účastník nie je totiž účastníkom tohto zmluvného vzťahu, z ktorého vznikla žalovaná pohľadávka, a teda nie je ani oprávnený na výkon práv a ani na plnenie povinností z takéhoto vzťahu. Medzi takéto práva patrí aj právo uplatniť námietku premlčania. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti v celom rozsahu ako vecne správny potvrdiť a priznať žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 71,11 Eur.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p.), a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O. s. p. ods. 2 O. s. p. a zistil, že v napadnutej časti rozsudku nie sú podmienky ani pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, pretože rozsudok vo vyhovujúcom výroku bol vydaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a navyiac je aj nepreskúmateľný. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento minimálne v odvolacom konaní nemá možnosť reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa, čo je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p..

Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je nedostatočné a nedáva odpoveď na otázky, ktoré je potrebné v tomto konaní riešiť.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník na strane žalovaného podaním zo dňa 13. 09. 2012, doručeným súdu 18. 09. 2012 podal vyjadrenie k žalobnému návrhu, v ktorom vzniesol námietku premlčania. Súd prvého stupňa vo svojom odôvodnení sa nijako so vznesenou námietkou premlčania nevypracoval.

Premičaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnou vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania. Premičanie je teda uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Použitie tejto námietky má za následok zánik nároku patriaceho k obsah práva, t. j. zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému subjektu priznať. Táto zmena (oslabenie) pôvodného práva, vzniknutá premlčaním, spočíva v skutočnosti, že dlžník môže po uplynutí premlčacej doby privodiť zánik vynútiteľnosti tohto subjektívneho práva tým, že sa s úspechom premlčania dovoľá pred príslušným orgánom. Premičaním teda právo samo o sebe nezaniká (na rozdiel od prekluzie), iba sa oslabuje a to práve v tej zložke, ktorá predstavuje nárok. Avšak ani nárok premlčaním sám o sebe nezaniká a oprávnený sa môže svojho premlčaného práva domáhať žalobou, na základe ktorej dlžník môže byť na splnenie pohľadávky zaviazaný, ak sa premlčania nedovoľá. Ak však žalovaný dôvodne vznesie námietku premlčania, uplatnený nárok zaniká.

Ak súd prvého stupňa zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 92,97 Eur s príslušenstvom titulom tzv. hovorného bez toho, aby sa vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania, jeho rozhodnutie je predčasné a bez potrebného vyhotovenia všetkých dôkazov nemožno urobiť záver, či vznesená námietka premlčania je dôvodná.

V súlade so zásadou dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania odvolací súd preskúmava správnosť zistení súdu prvého stupňa a z nich vyodeného právneho posúdenia veci. Ak pritom dospeje k záveru, že pre správne rozhodnutie sú potrebné také podstatné skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa neobstaral, príp. ktoré obstaral, avšak pre pochybenie v procesnom postupe majúcom za následok odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom na ne pri rozhodovaní neprihliadal, musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Ak by odvolací súd odoprel účastníkom možnosť prieskumu správnosti tých skutkových zistení, ktoré neboli v konaní na súde prvého stupňa považované za právne významné, avšak zo strany odvolacieho súdu by boli posúdené ako rozhodujúce, porušil by uvedenú zásadu občianskeho súdneho konania. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok, okrem výroku ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

K námietkam žalobcu, ktoré uviedol vo vyjadrení k odvolaniu je potrebné zdôrazniť, že nemožno súhlasiť s názorom, že vedľajší účastník nie je legitimovaný na vznesenie námietky premlčania v predmetnej veci. Takýto výklad zákona by bol v rozpore so zmyslom ochrany spotrebiteľa a so zmyslom účasti občianskych združení vystupujúcich na ochranu spotrebiteľa v takýchto konaniach. Zvlášť za situácie, že účastník, teda žalovaný sa nemôže celkom účinne brániť pretože je na neznámom mieste, je vhodné, aby okrem opatrovníka takejto osoby vystupoval na obranu práv spotrebiteľa aj iný subjekt v danom prípade vedľajší účastník - OZ právna pomoc spotrebiteľom, ktoré nepochybne má právo vznášať aj námietky premlčania, pretože vystupuje na strane žalovaného a uplatnenie takejto námietky je v prospech žalovaného ako spotrebiteľa.

O platnosti tohto právneho úkonu zo strany vedľajšieho účastníka (vznesenie námietky premlčania) nemá odvolací súd pochybnosti a je potrebné konštatovať, že pokiaľ vedľajší účastník v konaní vzniesol námietku premlčania je potrebné ju akceptovať a v závislosti od toho aj rozhodnúť.

Pokiaľ ide o trovy konania je potrebné taktiež poukázať na to, že pokiaľ súd pripustí účasť vedľajšieho účastníka v konaní z dôvodu ochrany spotrebiteľa, nemôže mu upierať právo na to, aby sa dal v konaní zastúpiť kvalifikovaným právnym zástupcom z radov advokátov. Občianske združenie vystupujúce v tomto konaní ako vedľajší účastník je právnym subjektom takým, ako každý iný. Nemožno od neho vyžadovať, aby si všetky odborné otázky právneho charakteru riešil sám alebo prostredníctvom svojich zamestnancov a nemožno mu upierať právo na to, aby si na riešenie takýchto vysoko odborných záležitostí priberal kvalifikovanú právnu pomoc.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom, aby len z toho dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je preto pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť. (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Podľa § 224 ods. 3 O. s. p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Podľa § 226 O. s. p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa bude musieť sa teda vysporiadať so vznesenou námietkou premĺčania vedľajším účastníkom, ktorá je relevantná pre posudzovanie žalobcom uplatneného nároku o zaplatenie ceny služby telefónneho pripojenia, tzv. hovorného vo výške 92,97 Eur s príslušenstvom.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.